



# RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

---

## ÅLESUND KOMMUNE

Grunnlag for plan for eierskapskontroll 2024-2027

mai 2024

# MRR

## Møre og Romsdal Revisjon SA

Møre og Romsdal Revisjon SA er et samvirkeforetak eid av kommunene Aure, Averøy, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal, Tingvoll, Aukra, Hustadvika, Gjemnes, Molde, Rauma, Sunndal, Vestnes, Fjord, Giske, Haram, Sula, Stranda, Sykkylven, Haram og Ålesund samt Møre og Romsdal fylkeskommune. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og andre revisjonstjenester for eierne. Hovedkontoret ligger i Kristiansund og det er avdelingskontorer i Ålesund, Molde og Surnadal.

Tidligere rapporter fra Møre og Romsdal Revisjon SA kan hentes på vår hjemmeside:

[www.mrrevisjon.no](http://www.mrrevisjon.no)

## FORORD

Møre og Romsdal Revisjon SA har etter avtale med kontrollutvalget i kommunen gjennomført en risiko og vesentlighetsvurdering av virksomheten i kommunen. Dette er ment som et grunnlag for utarbeidelse av plan for eierskapskontroll for perioden 2024-2027.

Risiko- og vesentlighetsvurderingen går gjennom eierskap i Ålesund kommune. Rapporten oppsummerer resultatene fra vår gjennomgang av virksomheten for å identifisere risikoforhold som kan danne grunnlag for gjennomføring av eierskapskontroll.

Vi ønsker å takke de som har bidratt til denne rapporten.

Ålesund, 14.05.2024

Martin Gjendem Mortensen  
Daglig leder

Ola Godø Andersen  
Forvaltningsrevisor

Ingrid Walstad Larsen  
Forvaltningsrevisor

## SAMMENDRAG

Møre og Romsdal Revisjon SA har gjennomført risiko- og vesentlighetsvurdering av selskaper kommunen har eierinteresser i, som grunnlag for utarbeidelse plan for eierskapskontroll. Arbeidet er utført etter bestilling fra Kontrollutvalget i Ålesund kommune.

### Risiko- og vesentlighetsvurdering

Risiko er at det skjer noe som gjør at kommunen ikke når sine målsettinger. Risikofaktorer er mulige hendelser som kan gjøre at kommunen ikke når sine målsettinger. Analysen setter opp de viktigste risikofaktorene som kan hindre kommunen i å nå sine mål. I vurderingene er det tatt hensyn til de tiltak kommunen har iverksatt for å sikre en betryggende internkontroll.

Risikofaktorene er vurdert ut fra sannsynligheten for at den inntreffer, og den konsekvensen det vil ha om det inntreffer. Konsekvensene kan ha følger for kommunens egen virksomhet og/eller kommunens innbyggere. Det vil bestandig være en viss risiko for at kommunen ikke når sine mål, men mye av denne risikoen har både lav sannsynlighet og lav konsekvens.

Avslutningsvis vurderes vesentlighet som er en samlet vurdering av alvorlighetsgraden i den trusselen som den enkelte risikofaktor representerer når det kommer til kommunens måloppnåelse.

Vesentlighet kan vurderes fra ulike perspektiver:

- Økonomisk perspektiv
- Politisk perspektiv
- Brukernes perspektiv
- Medarbeidernes perspektiv
- Samfunns- og miljøperspektiv

### Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Det er et skille mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet. Praksis tilsier likevel at det er en glidende overgang mellom disse to hovedkategoriene, og at det i enkelte tilfeller kan være vanskelig å skille mellom hva som inngår i hver av disse kategoriene. Disse utgjør likevel to adskilte kontrollformer, og de er regulert gjennom hver sin paragraf i Kommuneleien. Av denne grunn er områdene omtalt i egne kapitler.

### Risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for plan for eierskapskontroll

Kommuneleien § 23-4, 2. ledd bestemmer at kontrollutvalget minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, skal utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Møre og Romsdal Revisjon SA har i denne rapporten utarbeidet en risiko og vesentlighetsvurdering som kontrollutvalget skal bruke som grunnlag ved utarbeidelse av plan for eierskapskontroll 2024 til 2027.

---

## AKTUELLE SELSKAP OG TEMA FOR EIERSKAPSKONTROLL

Vi vurderer at det er særlig aktuelt å gjennomføre eierskapskontroll knyttet til

- Sandøy Energi AS
- Ørskog Energi AS
- Tafjord Kraft AS

## INNHold

|  |           |
|--|-----------|
| <b>1. INNLEDNING</b> .....                                     | <b>7</b>  |
| 1.1 BESTILLING.....  | 7         |
| 1.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING.....                     | 7         |
| 1.3 EIERSKAPSKONTROLL.....                                     | 7         |
| 1.4 METODE OG OVERSIKT OVER KOMMUNENS EIERSKAP .....           | 7         |
| <b>2. RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING I EIERSKAP</b> .....    | <b>8</b>  |
| 2.1 METODE OG GJENNOMFØRING .....                              | 10        |
| 2.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - EIERSKAPSKONTROLL..... | 12        |
| <b>VEDLEGG 1: METODE</b> .....                                 | <b>14</b> |
| <b>VEDLEGG 2: KOMMUNENS EIERSKAP</b> .....                     | <b>17</b> |

## 1. INNLEDNING

### 1.1 BESTILLING

Møre og Romsdal Revisjon SA har utført risiko- og vesentlighetsvurderingen etter bestilling fra kontrollutvalget i Ålesund kommune. Risiko og vesentlighetsvurderingen danner grunnlag for kontrollutvalgets utarbeidelse av plan for eierskapskontroll 2024-2027.

I dette kapitlet ser vi nærmere på definisjoner av risiko- og vesentlighetsvurdering og eierskapskontroll. Videre skriver vi om metode og informasjonsgrunnlaget som er brukt i vurderingen. Kapitlet avsluttes med en veiledning til leseren.

### 1.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING

Formålet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å belyse hvor det kan være størst behov for eierskapskontroll.

Det er ingen konkrete krav til hvordan risiko- og vesentlighetsvurderingen skal gjennomføres, utover at den skal baseres på en vurdering av risiko og hva som er vesentlig. Risiko er faren for avvik fra regelverk, mål, vedtak og andre føringer som kommunen har for virksomheten. Risiko består av sannsynlighet for og konsekvensen av avvik.

Vesentlighet kan vurderes fra ulike perspektiver: økonomi, politikk, brukere, medarbeidere samt samfunn- og miljø. Det fins ingen objektiv størrelse som kan brukes for å vurdere hva som er vesentlig. For å kunne prioritere mellom områder hvor det blir identifisert risiko for avvik, må kontrollutvalget til slutt skjønsmessig vurdere hvilke områder som er mest vesentlige.

### 1.3 EIERSKAPSKONTROLL

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Det er et skille mellom eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon av selskapet. Praksis tilsier likevel at det er en glidende overgang mellom disse to hovedkategoriene, og at det i enkelte tilfeller kan være vanskelig å skille. Eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon utgjør likevel to avskilte kontrollformer, og er regulerte i hver sin paragraf i kommuneloven. Av den grunn er områdene omtalt i egne kapitler og rapporter.

### 1.4 METODE OG OVERSIKT OVER KOMMUNENS EIERSKAP

En oversikt over metodisk tilnærming ligger i vedlegg 1. En oversikt over kommunens eierskap ligger i vedlegg 2.

## 2. RISIKO OG VESENTLIGHETSVURDERING I EIERSKAP

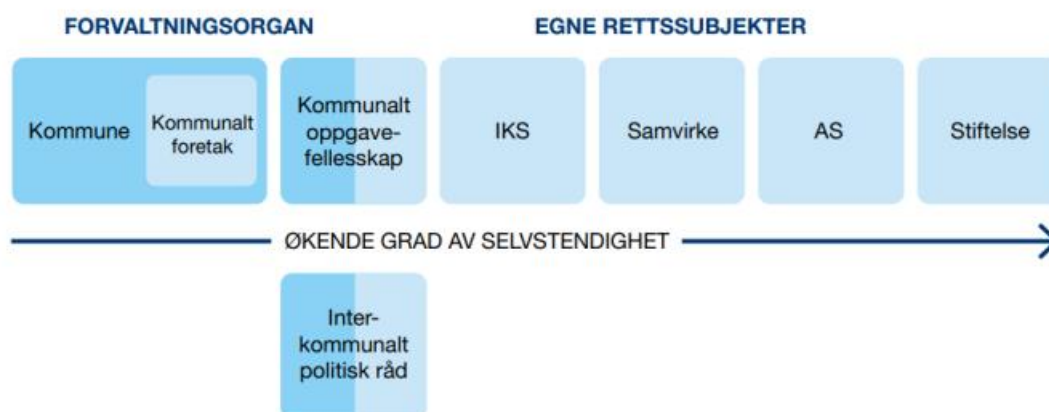
I dette kapitlet vurderer vi risiko og vesentlighet for kommunens eierskap mot behovet for eierskapskontroll. Etter en kort innføring i kommunalt eierskap og metode og gjennomføring, har vi omhandlet kommunens eierskap, før vi har foretatt en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierstyring og i selskapene som kommunen eier.

### OM KOMMUNALT EIERSKAP

Norske kommuner har stor grad av frihet til å organisere tjenestene sine og de kan velge mellom flere organisasjonsformer, kommunale oppgavefellesskap, interkommunale politiske råd, interkommunale selskaper (IKS), samvirkeforetak (SA), aksjeselskaper (AS) eller stiftelser. Utviklingen peker mot at deler av den kommunale tjenesteproduksjonen flyttes ut av den enkelte kommune og over i ulike former for kommunale samarbeid, selskap etc.

Uavhengig av organisasjons- eller eierform er det like fulle kommunestyret som har det overordnede ansvaret for kommunens samlede virksomhet. Mulighetene kommunen har for å påvirke reguleres deretter gjennom lovverk tilknyttet den ulike selskapsformen.

Figuren under viser at organisasjons- eller eierformens selvstendighet i forhold til kommunestyret varierer mellom de ulike selskapsformene. Kommunestyrets mulighet for innsyn og kontroll er betraktelig redusert i selskaper med private eiere, og i selvorganiserende stiftelser med mindre annet står i vedtekter og avtaler.



Figur 1: Oversikten viser de ulike selskapsformene som kan etableres for å utføre tjenester i en kommune (KS, Anbefalinger om eierskap, selskapsledelse og kontroll, 2020).

Når kommunen velger å organisere tjenesteproduksjonen innenfor kommuneorganisasjonen, gjelder styringssystemene som følger av kommuneloven, og kommunestyret har i utgangspunktet all beslutningsmyndighet. Dersom virksomheten legges i egne rettssubjekt, som aksjeselskap eller interkommunale selskaper, må styringssystemene følge den aktuelle lovgivningen for tilgang til disse. Dette medfører at styring av selskapet må skje i selskapets eierorganer, generalforsamling for AS og representantskap for IKS. Interkommunale politiske råd og kommunale oppgavefellesskap er



her underlagt bestemmelser i kommuneloven. Som egne rettssubjekter styres de gjennom representantskap og styrer og befinner seg slik i en mellomposisjon. I AS med private eiere og i stiftelser er det ikke anledning til kontroll med foretaket, med mindre det står i vedtekter eller selskapsavtaler.

Kontrollutvalget kan kreve de opplysningene som er nødvendig for å gjennomføre sin kontroll fra IKS, interkommunale politiske råd, kommunale oppgavefelleskap, samt AS der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller IKS direkte eller indirekte eier alle aksjer. Opplysningene kan kreves fra virksomhetens daglige leder, styret og den valgte revisoren for selskapet. Bestemmelsene om innsyn og undersøkelser i selskaper o.l. i kommuneloven § 23-6 gjelder på tilsvarende måte for kommunens revisor.

---

## FORVALTNINGSREVISJON ELLER EIERSKAPSKONTROLL

Det brukes to fremgangsmåter når kontrollutvalget skal undersøke et selskap kommunen eier. Skal man se på driften i selskapet velger man forvaltningsrevisjon. Når kontrollutvalget skal undersøke hvordan kommunen forvalter sitt eierskap, så brukes eierskapskontroll. Dette kan for eksempel være en kontroll av hvordan det som kommunestyret har vedtatt i eierskapsmeldingen blir fulgt opp.

### Eierskapskontroll<sup>1</sup>

Fra og med valgperioden 2019 til 2023 plikter alle kommuner å ha en eierskapsmelding, jf. kommuneloven § 26-1. Sammen med eierskapskontrollene er den en viktig forutsetning for at kommunestyret skal kunne ivareta sitt overordnede styringsansvar. Dette gjelder uavhengig av hvor stor eierandel kommunen har i selskap, og om staten eller private aktører er inne på eiersiden sammen med kommunen. Kommuner skal ha en eierskapsmelding, og denne skal revideres minst en gang i valgperioden.

Selv om tema i en eierskapskontroll er avgrenset, kan eierskapskontrollen ha ulike perspektiver og tilnæringsmåter, f.eks.:

- kommunens eierskapsmelding – behandling og innhold
- grunnleggende om kommunens eierstyring:
  - sentrale rutiner/prinsipper,
  - organisering av eierstyringen
  - praksis - eierstyring av selskaper
- dypdykk i ulike eierstyringstemaer
- eierstyringen av ett enkelt selskap
- kombinasjon av eierskapskontroll og forvaltningsrevisjon i selskap

---

<sup>1</sup> Veileder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2023

## Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon i selskap er omhandlet i rapporten «Risiko- og vesentlighetsvurdering av forvaltningsrevisjon i Ålesund kommune 2024-2027».

### 2.1 METODE OG GJENNOMFØRING

#### Kilder til data

Data i dette kapitlet er hentet fra følgende kilder:

- Oppstartmøte med assisterende kommunedirektør
- Prosessmøte med ansatte fra administrasjonen og folkevalgte
- Spørreundersøkelse til folkevalgte
- Spørreundersøkelse til utvalgte foretak
- Kommunens årsregnskap for 2022, inkl. noter
- Kommunens eiermelding
- Tilgjengelig informasjon på kommunens hjemmeside, blant annet stikkprøve knyttet til informasjon på postlisten og i møtedokumenter
- Nettsiden proff.no
- Hjemmesiden til utvalgte selskap (i hovedsak årsregnskap og årsmeldinger/årsrapport)
- Tidligere revisjoner og generell eierskapskontroll 2022
- Vår kjennskap til selskapene og kommunen

#### Gjennomføring

Vi har først i kapittel 2.1 vurdert hvilke tema vi anser som mest aktuelle for eierskapskontroll, før vi i kapittel 2.2 har gjennomgått kommunens eierportefølje med tanke på hvilke selskaper som anses som mest aktuell for eierskapskontroll.

Vi vurderer vesentlighet med bakgrunn i ulike perspektiver, som økonomi-, politisk-, bruker-, medarbeider- og samfunns- og miljøperspektivet. Vi har brukt følgende faktorer ved valg av vesentlighet, og hvilke selskaper/eierskap som er aktuelle for eierskapskontroll:

- Selskapet driver en lovpålagt tjeneste for kommunen
- Eierandel (data hentet fra proff.no)
- Selskapets omsetning, tall i 1000 (data hentet fra proff.no)
- Nærhet til innbyggere og brukere
- Allmenninteresse
- Selvkostfinansiering
- Innspill fra folkevalgte i spørreundersøkelse
- Innspill fra selskapene i spørreundersøkelse

**Oversikt over sentrale interesser**

Oversikten under viser en oversikt over Ålesunds sentrale eierinteresser<sup>2</sup> slik de kommer frem i siste eierskapsmelding:

| Aksjeselskap   | Eierandel | Omsetning i 2022 | Kommunens motiv for eierskap   |
|--|-----------|------------------|--|
| Sandøy Energi AS                                     | 100 %     | 6 654            | Finansielt motiv, beredskap, arbeidsplasser.   |
| Sørsida Utvikling AS                                 | 100 %     | 2 477            | Bærekraftig byutvikling  |
| Brisk kompetansesenter AS <sup>3</sup>               | 100 %     | 18 827           | Arbeidsformidling  |
| Ålesund vekst AS <sup>4</sup>                        | 100 %     | 18 607           | Sysselsetting for menneske med funksjonshemming  |
| Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS              | 100 %     | 11 587           | Drift av administrasjonsbygg for Ålesund kommune   |
| Ålesund parkering AS                                 | 100 %     | 34 220           | Aktiv byutvikling  |
| Eksportvegen AS                                      | 100 %     | -                | -  |
| Ørskog Energi AS                                     | 80 %      | 1 603            | Finansielt motiv, bærekraft, grønn omstilling  |
| Tafjord Kraft AS                                     | 52,6 %    | 48 362           | Finansielt motiv, bærekraft  |
| Håp i Havet Eiendom AS                               | 51 %      | 2193             | Badeanlegg i Sandøy  |
| Plug Ålesund AS                                      | 50 %      | -                | Grønn energi, bærekraft  |
| <b>Interkommunale selskap</b>                        |           |                  |  |
| Attvin (tidl. Årim og Bingsa)                        | 90 %      | 26 841           | Gjenvinning, bærekraft, tjenester til innbyggerne  |
| Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS         | -         | -                |  |
| Sunnmøre Friluftsråd                                 | -         | -                |  |
| Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS              | -         | 3 249 (2001)     |  |
| Sunnmøre Regionråd IKS                               | -         | 4655             |  |
| Åknes/Tafjord beredskap IKS                          | -         | -                |  |
| Kongshaugen renseanlegg IKS (nyetablert)             | -         | -                |  |
| <b>Kommunalt foretak</b>                             |           |                  |  |
| Møre og Romsdal 110-sentralen KF                     | -         | -                |  |
| Ålesund Brannvesen KF                                | -         | -                |  |
| Ålesund kommunale eigeendom KF                       | -         | -                |  |
| <b>Interkommunalt samarbeid med felles styre §27</b> |           |                  |  |
| E-kommune Sunnmøre                                   | -         | -                |  |
| Ålesundregionens Havnevesen                          | -         | -                | Samordne og effektivisere havnevirksomhet<br>Virksomhet overdras til nytt selskap fra 2024 |
| Interkommunalt utval mot akutt forureining Romsdal   | -         | -                |  |
| Interkommunalt utval mot akutt forureining Sunnmøre  | -         | -                |  |

<sup>2</sup> For aksjeselskap inkluderer oversikten selskap hvor Ålesund kommune har en eierandel på over 30%. En fullstendig oversikt som også inkluderer selskaper med lavere eierandel er tilgjengelig i kommunens eierskapsmelding. Det antas at kommunedelingen medfører at Ålesund har oppgitt sitt eierskap i hhv. Haram industrier AS, Haram bygdebok AS og ngebrigt Davik-huset.

<sup>3</sup> Vekst Ørskog er fusjonert med Brisk kompetansesenter AS.

<sup>4</sup> Er i prosess med fusjonering med Brisk kompetansesenter AS.

## 2.2 RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERING - EIERSKAPSKONTROLL

### Mulige risikofaktorer

- Kommunens eierskapsmelding – behandling og innhold
- Grunnleggende om kommunens eierstyring. Følger kommunen opp
  - sentrale rutiner/prinsipper,
  - organisering av eierstyringen
  - praksis - eierstyring av utvalgte selskaper
- Grunnleggende knyttet til enkelte tema, f.eks. følger kommunen opp regler om:
  - Innsyn og offentlighet, arkivering
  - Habilitet
  - Kompetanse i styret
  - Anskaffelsesregelverket
  - Etske retningslinjer
  - Bærekraftig forvaltning
- Eierstyring i enkelte selskap

### Om kommunen

Ålesund kommunes **eierskapsmelding**<sup>5</sup> gir en oversikt over kommunens mål og prinsipper med eierskap; kommunens interesser og eierstrategi for utvalgte foretak samt, omtaler av utvalgte selskap. Kommunens mål «er å utøve eit eigarskap som samla sett skal bidra til god utvikling av føretaka, langsiktig verdiskaping og tydeleg styring». Ålesund kommune opprettet i 2021 et **eierskapsutvalg** for oppfølging av de heleide foretakene. Utvalget rapporterer til formannskapet og skal blant annet bidra i arbeidet med å utvikle styringsdokument, fungere som kommunens eierorgan og gjennomføre eier- og dialogmøter med foretakene.

Møre og Romsdal Revisjon konkluderer i rapporten *Eierskapskontroll i Ålesund kommune 2022* at «Ålesund har etablert tydelige føringer for sitt eierskap.» Samme rapport vurderer at **kommunens grunnleggende eierstyring** i stor grad blir forvaltet i tråd med føringene i eierskapsmeldingen og KS' tilrådingar for eierskap.

Angående **eierstyring i enkelte selskap**, konkludere nevnte rapport med at Ålesund kan styrke det operative arbeidet ovenfor selskapene. Det blir pekt på plassering av ansvar for oppfølging, fastsetting av møtepunkt og sikring av kompetanse i styre og ledelse om særlige lover og regler for selskap med offentlig eierskap. I en spørreundersøkelse sendt til selskapene kommer det frem at

---

<sup>5</sup> Vedtatt i Kommunestyret 22. april 2021, sak 54/21

eiermøter gjennomføres rutinemessig, at Ålesund kommune stort sett er representert og at det føres protokoll fra møtene.

I **spørreundersøkelsen**<sup>6</sup> sendt til medlemmene i kommunestyret svarer to medlemmer at de opplever å ha god kunnskap om kommunen sitt eierskap og hvordan det utøves, mens ett medlem svarer at kommunen har gitt fra seg for mye demokratisk styring til selskapene. To medlemmer er positive til at kommunen bør følge opp eierskapene med en eierskapskontroll eller forvaltningsrevisjon i inneværende periode, og peker på Attvin, Sørsida Utvikling og Ålesund kommunale eiendom KF som kandidater. I prosessmøtet med kommunen ble «selskapsstyring og forvaltning av verdier og ressurser» samt «overlappende oppgaver mellom kommune, aksjeselskaper og kommunale foretak» fremhevet som risikoer.

## Vår vurdering

Vi vurderer at en eierskapskontroll der en ser på behandling og innhold i eierskapsmeldingen, eller på kommunens grunnleggende eierstyring som **lite aktuelt**. Derimot vurderer vi at en eierskapskontroll der en ser på eierstyring av utvalgte selskaper og/eller enkelttemaer som **aktuelt for eierskapskontroll**. Vi vurderer at Kontrollutvalget først bør velge tema for eierskapskontroll før de eventuelt velger selskap for eierskapskontroll.

| Risikofaktorer                                     | Begrunnelse for sannsynlighet   | Konsekvens   | S | K | Risiko-faktor |
|--|---|--|---|---|---------------|
| Grunnleggende eierstyring knyttet til enkelte tema | Tidligere eierskapskontroll viste at kommunen kan styrke sitt operative eierskap. | Lovbrudd   | L | M | L             |
|  |   | Svak internkontroll  | H | M | H             |
|  |   |  | M | M | M             |
| Eierstyring i enkelt selskaper                     | Enkelte selskap leverer viktige kommunale tjenester                               | Svekket tillit og omdømme<br>Prioriterer feil<br>Kvaliteten på tjenesten | H | H | H             |

Med bakgrunn i valgte faktorer vurderer vi følgende selskap som mest aktuelle for eierskapskontroll:

- Sandøy Energi AS
- Ørskog Energi AS
- Tafjord Kraft AS

<sup>6</sup> Spørreundersøkelsen fikk en svarprosent på 27, som er for lavt til generaliseringer utover de individuelle svarene.

## VEDLEGG 1: METODE

### Hva har vi gjort?

Vi har jobbet med å finne ut hvilke områder i kommunen som har størst risiko for feil og mangler i perioden som kommer. Dette kaller vi en risiko- og vesentlighetsvurdering.

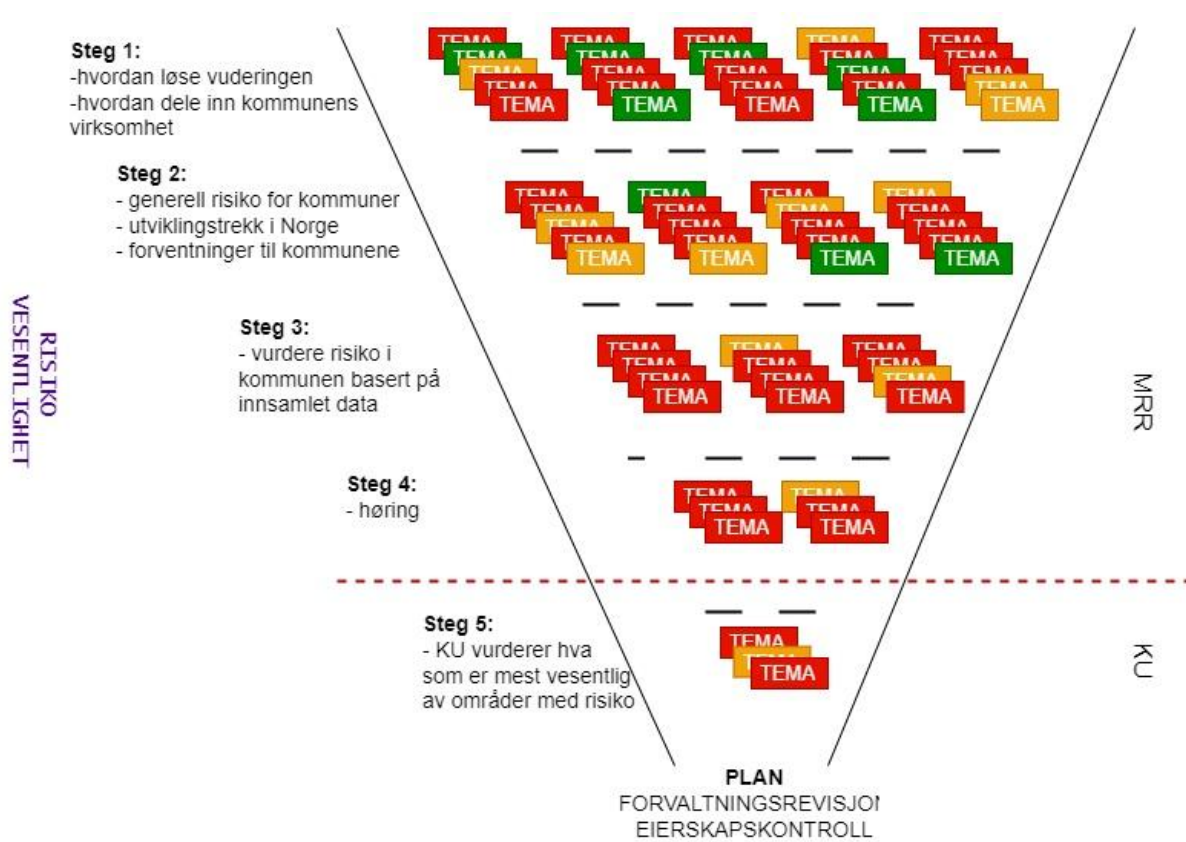
### Hvordan har vi gjort det?

1. Vi har lest lover og veiledninger. Vi har sett på hva lovverket sier om risiko- og vesentlighetsvurdering, NKRF sin veileder for risiko- og vesentlighetsvurdering og andre gjennomførte vurderinger.
2. Vi har funnet vesentlige risikoområder for kommunene. Hva er det kommuner generelt sliter med, hvordan er samfunnsutviklingen, hvilke betingelser har kommunene, hva skal de forholde seg til, hva er de pålagt, hva er forventninger fra sittende politiske ledelse og hva er generelle risikoer i dagens samfunn? For å finne svar på dette har vi innhentet informasjon fra kilder som Kommunenes Sentralforbund, Økokrim, Helsedirektoratet, Politiets sikkerhetstjeneste og Statsforvalteren i Møre og Romsdal. Vi har trukket fram temaer vi mener er vesentlige og som utgjør en risiko for alle kommuner. Innen hvert tema har vi identifisert mulige risikofaktorer som også er felles for alle kommuner.

Disse er valgt med bakgrunn i regelverk, elementer i internkontroll, andre risiko- og vesentlighetsanalyser, forventninger fra Statsforvalteren og egen kunnskap på området. Risikofaktorene kan også ses i sammenheng med områdene en forvaltningsrevisjon kan rettes mot, som er økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger.

3. Vi har vurdert risikoen i kommunen. Basert på informasjon vi har samlet inn om kommunen, vurderer vi hvilke risikofaktorer som ser ut til å være mest relevant for kommunen. Vi vurderer om risikoen er lav, middels eller høy. Risiko deles inn i sannsynlighet for at hendelsen inntreffer og konsekvenser om hendelsen inntreffer. Dette rangerer vi også som lav, middels eller høy, og ender opp med en vurdering av risiko. Hvis risikoen er høy eller middels, kommer vi med forslag til mulige tema for forvaltningsrevisjon.
4. Faktasjekk av risiko- og vesentlighetsvurderingen til ordfører og kommunedirektør. Vi tar hensyn til innspill som kommer, og justerer eventuelt informasjon og vurderinger. Vi sender risiko- og vesentlighetsvurderingen over til kontrollutvalget etter at steg fire er ferdig.
5. Kontrollutvalget bør i steg fem vurdere hvilke risikoområder som er mest aktuelle for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Basert på den vurderingen, utarbeider kontrollutvalget en plan for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Tabell: En visuell fremstilling av hvordan arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderingen er løst i ulike steg (MRR SA).



Vi oppsummerer vurderingen vår i følgende risikotabell:

| Risiko-faktor            | Begrunnelse for sannsynlighetsnivå | Begrunnelse for konsekvensnivå | Sannsynlighet | Konsekvens | Risiko nivå |
|--------------------------|------------------------------------|--------------------------------|---------------|------------|-------------|
| Aktuelle risiko-faktorer | Kort beskrivelse                   | Kort beskrivelse               | Høy           | Høy        | ●           |
|                          |                                    |                                | Middels       | Middels    | ●           |
|                          |                                    |                                | Lav           | Lav        | ●           |

**Risikofaktor** er den eller de mest aktuelle risikofaktorene for kommunen.

**Begrunnelse for sannsynlighetsnivå:** korte beskrivelser på hva kommunen gjør (eller ikke gjør) som reduserer risikoen.

**Begrunnelse for konsekvensnivå:** kan sees fra ulike perspektiver, beskriver konsekvensen av om risikofaktoren inntreffe.

**Sannsynlighet:** vår vurdering av om det er lav, middels eller høy sannsynlighet for om valgt risikofaktor inntreffer.

**Konsekvens:** vår vurdering av om det er lav, middels eller høy konsekvens om valgt risikofaktor inntreffer.

**Risikonivå:** vår vurdering av om det er lav, middels eller høy risiko.

Vår vurdering av risiko- og vesentlighet ender opp i forslag til tema for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll hvor det er aktuelt.

---

## INFORMASJONSGRUNNLAG OM KOMMUNEN

For å få informasjon om risikoområder i kommunen har vi brukt informasjon fra en rekke kilder (liste ikke komplett):

- Dialog med kontrollutvalget 2019-2023 og kontrollutvalget 2023-2027
- Oppstartmøte med assisterende kommunedirektør og ordfører
- Prosessmøte med 26 deltakere (ledere, politikere, nøkkelpersoner, sekretariatet og revisjonen)
- Spørreundersøkelse til politikere i kommunen
- Faktasjekkmøte med kommunedirektør, skriftlig tilbakemelding med assisterende kommunedirektør
- Kommunens eierskapsmelding
- Revisjonens erfaring/kunnskap om kommunen fra tidligere revisjoner

Det er gjennomført en spørreundersøkelse av politikere i kommunen. Vi fikk 27% svar (til sammen 3 personer. Svarene fra undersøkelsen blir brukt som et supplement til informasjon vi innhenter fra flere kilder. Vi har hatt dialog med oppdragsansvarlig regnskapsrevisor. Rapporten er sendt til faktasjekk/høring til kommunen og ordfører. Det ble gjennomført et faktasjekkmøte 8. mai 2024, og vi har tatt med innspill og tilbakemeldinger fra møtet.

---

## AVGRENSINGER

Risiko- og vesentlighetsvurderingen er gjort på et overordnet nivå. Omfanget er begrenset ut ifra hva som er formålet med analysen, det vil si identifisere hvor det er størst behov for eierskapskontroll. Analysen er videre begrenset av ressurser vi har hatt til rådighet. Vi bemerker at risiko- og vesentlighetsvurderingen er gjort med kvalifisert skjønn, og skal ikke tolkes som eksakt vitenskap.

---

## BESTILLING AV EIERSKAPSKONTROLL

Vi har valgt å holde vurderingen på et overordnet nivå. Når en forvaltningsrevisjon skal bestilles av kontrollutvalget, er det naturlig at detaljeringsgraden innen valgt område spisses. Her ser vi for oss at risikofaktorene kan være til god nytte.



## VEDLEGG 2: KOMMUNENS EIERSKAP

---

### HELEIDE AKSJESELSKAP (AS)

- Sandøy Energi AS
- Sørsida Utvikling AS
- Vekst Ørskog AS
- Ålesund vekst AS
- Ålesund kommunes administrasjonsbygg AS
- Ålesund parkering AS
- Eksportvegen AS
- Brisk kompetansesenter AS
- Vekst Ørskog AS
- Øyvon AS

---

### ANDRE AKSJESELSKAPER (AS)

- Ørskog Energi AS
- The North West AS
- Tafjord Kraft AS
- Håp i Havet Eiendom AS
- Plug Ålesund AS
- Brisk kompetansesenter AS
- Attvin AS
- ÅKP AS
- Møreaksen AS
- Utviklingsforum for Ålesund lufthavn, Vigra AS
- Møre og Romsdal såkornfond AS
- AS Regionteateret i Møre og Romsdal
- Den Norske Matfestivalen AS
- Muritunet AS
- Hareid fastlandssamband AS
- Visit Nordmøre og Romsdal AS
- Storfjordsambandet AS
- Samspleis AS
- Rekom AS
- Astero AS

---

### INTERKOMMUNALE SELSKAP (IKS)

- Interkommunalt arkiv for Møre og Romsdal IKS
- Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat IKS
- Sunnmøre Regionråd IKS

- Åknes/Tafjord beredskap IKS

---

#### KOMMUNALE FORETAK (KF)

- Møre og Romsdal 110-sentralen KF
- Ålesund Brannvesen KF
- Ålesund kommunale eiendom KF

---

#### SAMVIRKE (SA)

- Møre og Romsdal Revisjon SA
- Biblioteksentralen SA

---

#### FORENINGER OG LAG

- Destinasjon Ålesund og Sunnmøre

---

#### PARTNERSKAP

- ALV Møre og Romsdal
- God Helse